

Med Hensyn til den første Betragtning vil jeg sige, at jeg vil lade det Spørgsmaal staae hen, om Regeringen virkelig nu har Myndighed til at bryde saadanne Forhold overters blot ved Resolution. Det er meget vanskeligt med Hensyn til de Forhold, som ere os overleverede fra Absolutismens Dage, naar der ikke er kommet en ny Lov imellem, at sige, hvad der kan stee administrativt, og hvad ikke. Hvad der i saa Henseende kan stee, hvor der kun er Tale om smaa og begrænsede Forhold, det kan ikke derfor altid og vil i alt Fald ikke altid stee, hvor det vel kan synes, at der paa en Maade er Spørgsmaal om en Andenelse af det samme Princip, men hvor Forholdets Storhed alligevel medfører, at det Hele bliver noget Andet og langt Mere. Men hvis der — og denne Betragtning tillader jeg mig særligt at henstille til den høitærede Minister — virkelig i den gjældende Lovgivning for Kjøbstædernes Vedkommende indeholdes en Bemyndigelse for Ministeren til i saadanne Tilfælde at ophæve Fællesskabet mod vedkommende Kjøbstads Billie, saa er det dog aldeles klart, at nærværende Lovforslag ikke betager Ministeren denne Myndighed. Hvad der i Indenrigsministerens Endringsforslag er Spørgsmaal om, er derimod i et Tilfælde, som jeg altsaa maa ansee for meget tvivlsomt, at give Ministeren en ny, uindskrænket, utvivlsom og uimodsigelig Myndighed, hvilket er noget ganske Forskjelligt. Hvad vi bede om, er jo blot om, at Forholdet maa blive, som det nu er. Hvad dernæst den anden ovennævnte Betragtning angaaer, som jeg ogsaa har hørt den høitærede Minister fremsætte i vore private Samtaler om Sagen, nemlig, at det ikke er Meningen at bryde bestaaende Contracter, da vil jeg sige, at jeg vel kan være ganske enig med den høitærede Minister i, at det vilde være uretfærdigt og uformuftigt at bryde sige Contracter, men at jeg tilstaaer, at jeg ikke seer rettere, end at Lovforslaget, naar Endringsforslaget under Nr. 21 bliver optaget i samme, saaledes som det er foreslaaet af den høitærede Minister, saaledes at den i Underendringsforslaget omtalte Pasfus ikke gaar ud, ogsaa vil indeholde en Myndighed til at bryde saadanne Contracter over. Der er dog virkelig ingen Grund til at affatte Lovforslaget paa en saa-

dan Maade, at vedkommende Communer kun kunne have deres Ret ved en Proces, hvis Udfald de ikke kunne forudsæe. Men jeg vil derhos gjøre opmærksom paa, at det er vanskeligt at anvende Ordet „Contract“ her, idet der i Virkeligheden heelt vel kan foreligge et Forhold, som i sin iuderste Sandhed, om jeg saa maa sige, har noget Contractmæssigt ved sig, men som dog ikke i Formen fremtræder som en Contract. De herhen hørende Forhold ere jo til Skyende og Sidst næsten alle blevne ordnede ved en kongelig Resolution, der har bestemt, hvorledes det hele Forhold skulde være, hvorledes Eiendomsforholdene skulde ordnes, hvilke Bidrag der skulde ydes, at Kjøbstaden skulde betale saa og saa mange Procent og Landet saa og saa mange Procent, men det hviler dog Altsammen i Almindelighed paa et Grundlag af en Forhandling mellem alle Vedkommende. Kjøbstadcommunen har sagt: „Vi ere villige til at indtræde i et saadant Fællesskab, hvis det convenerer f. Ex. Heredet eller Amtet,“ og Amtet har svaret ved en Amtsraadsbeslutning: „Det er en henigtsmæssig Foranstaltning, som vi ikke have Noget imod at indlade os paa.“ Der har maastee tillige fundet et Samraad Sted mellem dem, og de have indgivet en fælles Betænkning til vedkommende Minister — maastee til Justitsministeren, hvis det f. Ex. er et Thing og Arrest- eller et Skjehuus, der er Tale om, men maastee ogsaa til Indenrigsministeren —, og efterat der saa har været forhandlet hyderligere om Sagen, er den bleven forelagt Kongen, og der er da blevet givet en kongelig Resolution, hvis Sagen ikke har ladet sig afgjøre ved ministeriel Resolution, som siger, at paa Grund af de Aftaler, som have fundet Sted, bestundes det, at Forholdet bør ordnes paa den eller den Maade. Der er naturligviis Sagen, som ved en saadan Sags Expedition har tænkt paa at anvende den egentlige Contractsform, thi der er Sagen, som har kunnet tænke sig, at det senere ved en Proces kunde blive at undersøge, om Udtrykkene vare valgte lidt mere paa den ene eller paa den anden Maade, hvorved Ordningen fik en lidt mere privatretlig Charakter eller ikke. Hovedsagen er dog virkelig ikke at tage det Hele fra et processuelt, men fra et